

Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2011/12:1 Budgetpropositionen för 2012 om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för 2012, finansplan och skattefrågor m.m. samt de motioner som väckts i ärendet, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Skatteutskottet behandlar i detta yttrande ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Övriga skattefrågor i budgetpropositionen för 2012 behandlar utskottet i yttrande 2011/12:SkU1y Skattefrågor i budgetpropositionen för 2012.

Sammanfattning

Skatteutskottet tillstyrker att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution 2012 fastställs till den nivå som regeringen föreslår. Utskottet tillstyrker också att riksdagen godkänner de preliminära ramar som regeringen föreslår som riktlinje för regeringens budgetarbete inför 2013, 2014 och 2015. Motionsförslagen om större ramar avstyrks.

I avvikande meningar från Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslås att ramarna för utgiftsområdet bestäms till en högre nivå.

Utskottets överväganden

Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att ramen 2012 för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution bestäms i enlighet med regeringens förslag och att de preliminära utgiftsramar som regeringen föreslår för 2013, 2014 och 2015 godkänns som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om större ramar för utgiftsområdet.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (SD) och 3 (V).

Utgiftsområdet

Kärnan i utgiftsområdet utgörs av beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Nära knutna till och starkt integrerade med beskattning och uppbörd finns verksamheter med andra syften som antingen följer av eller direkt stöder de huvudsakliga verksamheterna. Förutom beskattning, uppbörd, verkställighet och indrivning ingår även verksamhet som rör folkbokföring, hantering av äktenskapsregister och ärenden med anknytning till äktenskapsbalken, ID-kort, fastighetstaxering, brottsbekämpning inom skatte-, tull- och exekutionsområdet, bouppteckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk.

Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket är förvaltningsmyndigheter inom respektive område. En annan myndighet med viss verksamhet inom utgiftsområdet är Kustbevakningen. Myndigheten har ett självständigt ansvar för tullkontrollen till sjöss.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 3 bestäms till 10 178 582 000 kr 2012 och att riksdagen godkänner preliminära ramar om 10 363 miljoner kronor för 2013, 10 583 miljoner kronor för 2014 och 10 860 miljoner kronor för 2015 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Skatteverkets anslag ökas med 20 000 000 kr engångsvis under 2012 och med 10 000 000 kr varaktigt fr.o.m. 2013 för arbetet med skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet. I budgetpropositionen lägger regeringen fram ett flertal andra förslag på skatteområdet som i flera fall också påverkar Skatteverkets verksamhet. Mot denna bakgrund gör regeringen en samlad bedömning av Skatteverkets anslagsbehov.

Tullverkets anslag ökas med 5 000 000 kr under perioden 2012–2014 för arbetet mot grov organiserad brottslighet.

Kronofogdemyndighetens anslag ökas varaktigt med 6 500 000 kr från 2012 för arbetet mot grov organiserad brottslighet. Myndigheten har sedan 2008 haft i uppdrag att föra register över antalet barn som berörs av avhysning. Uppföljning av detta register har visat att det finns ett behov av att utveckla statistiken i syfte att få en bättre uppfattning om hur många barn som drabbas av vräkning från sin ordinarie adress och som på grund av avhysning tvingas att flytta. För att myndigheten ska kunna utveckla statistiken tillförs anslaget engångsvis 500 000 kr 2012.

Kronofogdemyndigheten har föreslagit att lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift ändras på det sättet att dröjsmålsavgift inte längre ska beräknas på en fordran efter det att den har överlämnats för indrivning. I stället ska ränta beräknas på samma sätt som i fråga om fordringar som rör underhållsstöd. Syftet med förslaget är främst att komma ifrån den mycket stora belastning på gäldenärens ekonomi som dröjsmålsavgiften kan innebära vid långa betalningsdröjsmål. De budgetmässiga konsekvenserna av förslaget bedöms vara försumbara.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motion Fi240 yrkandena 4 och 5 delvis en nivåhöjning med 50 miljoner kronor som tillförs Skatteverket för att bekämpa skattefusk. Motionärerna anför att det är avgörande för ett starkt samhällskontrakt att alla former av skatte- och bidragsfusk motverkas kraftfullt. Under åren 2012–2015 tillförs Skatteverket totalt 200 miljoner kronor för ökade resurser till kampen mot skattefusk.

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi242 yrkandena 5 och 6 delvis att ramen för 2012 höjs med 106 miljoner kronor med en fortsatt höjning åren 2013–2015 till en nivå på 350 miljoner kronor. Medlen tillförs Skatteverket för arbetet med att bekämpa skattebortfall och Tullverket för ökade kontroller vid de svenska gränserna.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkandena 4 och 5 i denna del en nivåhöjning med 130 miljoner kronor. Skatteverket tillförs 100 miljoner kronor för att stärka arbetet mot skattefusk och svartarbete och öka möjligheten för Skatteverket att nå målet om en halvering av skattefelet till 2014. Motionärerna tillför Kronofogdemyndigheten 30 miljoner kronor för att förebygga och motverka överskuldssättning samt för arbetet mot grov organiserad brottslighet.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 och de förändringar som föreslås av andra partier framgår av följande tabell.

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution*Miljoner kronor*

År	Regeringen	S	SD	V
2012	10 179	+50	+106	+130
2013	10 363	+50	+150	+130
2014	10 583	+50	+250	+130
2015	10 860	+50	+350	–

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet.

Myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig, och medborgare och företag ska känna förtroende för rättssäkerheten i regelsystemen. En enhetlig behandling av de företag och medborgare som kommer i kontakt med myndigheterna är en viktig rättssäkerhetsaspekt. Eftersom myndigheterna har likartad verksamhet när det gäller uppbördshanteringen och brottsbekämpningen är det väsentligt att de möjligheter till förenklingar och förbättringar som finns genom myndighetssamverkan tillvaratas. Arbetet mot grov organiserad brottslighet, där samtliga myndigheter inom utgiftsområdet deltar, är ett exempel på myndighetssamverkan.

I Skatteverkets arbete ska kontrollen i huvudsak riktas mot avsiktliga fel, och träffsäkerheten måste därför vara hög. För att öka de allmänpreventiva effekterna ska sådana områden prioriteras där det finns allvarliga fel och där fusk är särskilt förtroendeskadligt. För att öka den individualpreventiva effekten ska kontrollen ske tidigt och följas upp genom återkommande kontroller. De öppna gränserna och en alltmer globaliserad ekonomi gör att hoten mot skattebasen ökar. Det internationella området kräver att Skatteverket intensifierar sin samverkan med andra myndigheter, såväl svenska som utländska. Det är viktigt att myndigheten fortsätter att förbättra de möjligheter till informationsutbyte som finns. Det internationella arbetet kräver en särskild struktur och kompetens. Det är därför viktigt att Skatteverket höjer sin kompetens avseende både personal och teknik för att klara av det internationella arbetet.

Regeringen konstaterar att Tullverkets brottsbekämpande verksamhet utgör ett betydande hinder för storskalig smuggling. Tullverkets ingripanden mot kriminella och beslag av varor har försvårat för illegala varor att nå den svenska marknaden. Det är viktigt att förenklings- och certifieringsarbetet fortsätter och att kunskap, metoder och resultat återanvänds i verksamheten så att det resulterar i att fler medborgare och företag gör rätt från början. Tullverket måste prioritera kontrollåtgärder som rör tullhantering och följa upp att interna rutiner fungerar och tillämpas korrekt för att säkerställa en god kvalitet i verksamheten. Arbetet med ständiga förbättringar av arbetsmetoderna med bl.a. en nationellt styrd, riskbaserad och uppdragsstyrd kontrollverksamhet är viktigt för att ytterligare öka träffsä-

kerheten och därmed också effektiviteten inom samtliga kontrollområden. Samarbetet, både nationellt och internationellt, med andra myndigheter fungerar bra men måste fortsätta att utvecklas. Tullverket ska fortsätta att förbättra och effektivisera uppbördshanteringen och servicen till företag. Det är lika viktigt att myndigheten fortsätter att förbättra den brottsbekämpande verksamheten genom en målmedveten prioritering, styrning, modernisering och effektivisering av denna verksamhet. Det brottsförebyggande arbetet är viktigt.

Att hindra att narkotika kommer in i Sverige ska även fortsättningsvis vara den högst prioriterade uppgiften för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Tullverket ska även prioritera arbetet mot organiserad brottslighet, storskalig brottslighet och ekonomisk brottslighet. Myndigheten ska också prioritera den storskaliga och frekventa illegala införseln av alkohol och tobak. Den fördel som det innebär att kompetens från huvudprocesserna Effektiv handel och Brottsbekämpning finns inom samma myndighet måste utnyttjas i utvecklingen av verksamheten. Ett tydligt fokus på utveckling av arbetsmetoder inom områdena riskanalys, underrättelse och kontroll är nödvändigt.

Kronofogdemyndigheten har en betydande funktion i arbetet med att upprätthålla en god betalningsvilja i samhället. Att myndigheten arbetar för att underlätta för medborgare och företagare att göra rätt för sig är viktigt. I budgetpropositionen för 2010 ökades myndighetens anslag med 50 miljoner kronor varaktigt till följd av ändringar i skuldsaneringslagen. Förändringarna innebär att möjligheten att bevilja skuldsanering för näringsidkare utökas. Skuldernas ålder ska inte längre beaktas särskilt vid bedömningen av om det är skäligt att bevilja skuldsanering. I Kronofogdemyndighetens uppdrag ingår att motverka överskuldsättning, och myndigheten har i detta syfte ställt samman ett 5-punktsprogram med bl.a. kraftfulla förebyggande insatser. Som ett led i detta arbete inledde Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten och Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i oktober 2011 en turné för att besöka kommuner och stadsdelar i Stockholms län för att diskutera hur de kan jobba förebyggande.

Utskottet kan konstatera att arbetet mot skattefusk, svartarbete och grov brottslighet utgör ett centralt inslag i myndigheternas arbete med att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet. Vidare konstaterar utskottet att Kronofogdemyndigheten i sitt arbete bl.a. prioriterar förebyggande insatser i syfte att motverka överskuldsättning.

Utskottet behandlade under våren 2011 motionsförslag om inriktningen av arbetet mot skattefusk, svartarbete och ekobrott och konstaterade i det ärendet (bet. 2010/11:SkU27) att det pågår ett aktivt arbete på flera olika fronter som är inriktat på att komma till rätta med alla former av skattefusk och svartarbete. Utskottet redovisade i det sammanhanget också en del av de åtgärder som vidtagits och planeras.

Utskottet anser att utgiftsramen för utgiftsområde 3 är väl avvägd och har inget att invända mot de överväganden som ligger till grund för förslaget. Detsamma gäller regeringens förslag om preliminära utgiftsramar för 2013, 2014 och 2015.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker de förslag om utökad utgiftsram för 2012 som läggs fram i motionerna Fi240 (S), Fi242 (SD) och Fi243 (V).

Stockholm den 8 november 2011

På skatteutskottets vägnar

Ulf Berg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Berg (M), Jennie Nilsson (S), Fredrik Olovsson (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V), Johnny Munkhammar (M) och Peter Persson (S).

Avvikande meningar

1. Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (S)

Jennie Nilsson (S), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S),
Hans Olsson (S), Anders Karlsson (S) och Peter Persson (S) anför:

Sverige behöver en ny färdriktning. Vi vill ha ett samhälle där välfärd och möjligheter kommer alla till del, där vi river hinder för människors frihet så att de kan förverkliga sina drömmar. Vi vill utveckla Sverige mot ett mer modernt, jämställt och framåtblickande samhälle byggt på gemenskap, solidaritet, rättvisa, kreativitet och trygghet.

Vi kan aldrig acceptera arbetslösheten. Full sysselsättning är det övergripande målet för den socialdemokratiska ekonomiska politiken. Som land har vi inte råd med det slöseri som arbetslösheten innebär. En förutsättning för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen är att vi får ett mer jämställt samhälle. När män och kvinnor delar på ansvaret för jobb och familj förbättras både den ekonomiska tillväxten och människors livskvalitet. Kvinnor och män ska ha samma frihet och självständighet, samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter och lika makt att forma sina liv. När alla har ett arbete blir Sverige rikt, både ekonomiskt och mänskligt. Alla har skyldighet att bidra till samhällets utveckling utifrån sina förutsättningar. Med fler människor i arbete klarar vi att finansiera utbildning, vård och omsorg för alla.

Vi har högre ekonomiska ambitioner för Sverige. Sverige ska ligga i framkant av utvecklingen även i morgon. Då måste vi vara handlingskraftiga i dag. Vi förnyar vår ekonomiska politik. Sverige ska använda varenda skattekrona rätt, för att säkra framtidens tillväxt. Vi har en tydlig vision för att göra Sverige till en konkurrenskraftig, kunskapsbaserad ekonomi. Om vi ska stå starka i framtiden måste vi konkurrera med hög kompetens och goda arbetsvillkor och inte med låga löner.

Socialdemokraternas ekonomiska politik bygger på värderingen att man ska göra rätt för sig. Den enskilde ska vara trygg i att det offentliga gör allt som står i dess makt för att skattemedel används på det absolut mest effektiva sättet. Den enskilde har ett eget ansvar för att inte överutnyttja de tjänster som det offentliga tillhandahåller och att inte heller medvetet tänja på skattelagstiftning och andra regelverk.

Ett robust samhällskontrakt med icke-korrupta kostnadseffektiva myndigheter och en väl fungerande skatteuppbörd är en central del i värdet av starka offentliga finanser. En av de grundläggande orsakerna till Greklands och i viss mån även Italiens stora statsfinansiella problem är just en betydande brist på tillit medborgare och myndigheter emellan, en brist som gör det utomordentligt svårt att få folklig uppslutning kring nödvändiga skattehöjningar och utgiftsminskningar.

För att upprätthålla ett starkt samhällskontrakt är det avgörande att alla former av skatte- och bidragsfusk motverkas kraftfullt. Skatteverket beräknar att staten förlorar ca 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter varje år. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men fusk et står för den största delen.

Vi vill att kraftfulla åtgärder vidtas mot dem som undanhåller inkomster från beskattning eller bryter mot andra bestämmelser som hederliga företag och privatpersoner följer. Under åren 2012–2015 tillför vi Skatteverket totalt 200 miljoner kronor för ökade resurser till att bekämpa skattefusk.

2. Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (SD)

David Lång (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett värdekonserverativt och socialt ansvarstagande parti. Partiets politik syftar primärt till att värna den svenska nationens frihet och självbestämmande, att skapa välbstånd och trygghet för Sveriges medborgare och att bevara och stärka den gemensamma identitet som utgör grunden för landets inre solidaritet, stabilitet och fredliga utveckling. Vår politik präglas av grundtanken att ett rättvist skattesystem är en förutsättning för välfärdsstatens fortsatta existens.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Vi pekar i denna budget särskilt på dagens stora problem med matchningen på arbetsmarknaden, och vi presenterar lösningarna. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för att Sveriges befintliga arbetskraft ska kunna möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Vi ser till skillnad från regeringen inget egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik för låg- eller okvalificerad arbetskraft.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna om överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak och krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning.

Inom utgiftsområde 3 behövs ökade resurser för kampen mot skattefusk och kontrollen vid våra gränser. Vi höjer ramen med 106 miljoner kronor och tillgodoser på det sättet de berörda myndigheternas äskanden. Vi ökar sedan successivt ramen till en nivå på 350 miljoner kronor 2015. Medlen tillförs Skatteverket för ökade resurser i kampen mot skattefusk och Tullverket för ökade kontroller vid de svenska gränserna.

3. Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Trots att Sverige har bland världens starkaste statsfinanser har massarbetslöshet blivit vardag och ojämlikheten brett ut sig alltmer. Vänsterpartiet menar att det är tid för investeringar i fler jobb, ökad jämlikhet och bättre välfärd. Med Vänsterpartiets budgetalternativ skapar vi 125 000 nya jobb och utbildningsplatser redan 2012.

Full sysselsättning är det överordnade målet, och Vänsterpartiets budgetförslag är inriktade på att investera i nya jobb. I stället för mer pengar i krogägarnas plånböcker satsar vi på en generationsväxling på arbetsmarknaden. Vi inför en riskkapitalfond för hållbar industriell utveckling och avsätter särskilda medel för att stödja innovationer och utveckling inom mindre företag och för branschprogram inom exempelvis vindkrafts- och besöksnäringen.

Vi föreslår ett investeringsstöd för att bygga billiga och energisnåla hyresrätter. Vårt mål är 20 000 hyresrätter om året. Vi genomför en omfattande upprustningssatsning på miljonprogrammen och på välfärdslokaler som skolor, förskolor och äldreboenden. Tillgängligheten förbättras genom ett särskilt investeringsstöd. Genom våra satsningar på kraftigt ökad kapacitet på järnvägen kan förseningarna på allvar minskas för både människor och gods, och det skapar också nya jobb. Detsamma gäller våra förslag för att öka resandet med kollektivtrafik. Vi vill också genomföra en miljardsatsning på gröna jobb för miljön och klimatet. Regeringen pratar om arbetslinjen – vi skapar riktiga jobb.

Vänsterpartiet menar att svenska folkets skattepengar ska användas till bättre skolor, sjukhus och bibliotek, inte till vinster för riskkapitalbolagens ägare. Vi menar att det ska vara förbjudet att driva välfärdsverksamheter i bolagsform med vinst som drivkraft. Vi vill höja kvaliteten i välfärden genom att anställa mer personal och öka anslagen. Vi vill värdesäkra statsbidragen till kommunerna både för att garantera välfärdens kvalitet och för att skapa fler arbetstillfällen. På så sätt förbättras också kvinnors levnadsvillkor. Vi föreslår en rejäl satsning på mer personal och utbildning inom äldreomsorgen. Vi presenterar en rad satsningar för att förbättra kvaliteten i sjukvården och omfattande satsningar för att skapa en likvärdig utbildning och minskade barngrupper på fritids. Vi lämnar förslag för att skapa en god sjukförsäkring och återförsäkra de som utförsäkrats av regeringens försämringar. Vi föreslår en individualiserad föräldraförsäkring och ett höjt och värdesäkrat underhållsstöd.

Vänsterpartiet vill skapa ett arbetsliv där fler får plats. Vi vill avveckla tvångsarbetet i regeringens fas 3. I stället vill vi genomföra en bred satsning på övergångsjobb, utbildningsplatser och arbetsmarknadspolitiska åtgärder som leder till jobb och som rustar människor med kunskap. Vi vill återupprätta arbetslöshetsförsäkringen. Vi vill också avskaffa RUT-avdraget och i stället förbättra vardagen för alla dem som arbetar kvällar, nätter och helger genom att använda dessa pengar till att skapa platser inom barnomsorgen på obekvämt arbetstid.

I motsättning till dessa reformer står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik. I och med denna minskar möjligheterna att satsa på en bättre och utbyggd välfärd och en rättvis fördelning av de ekonomiska resurserna. Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, öka jämlikheten och jämställdheten och skapa för-

utsättningar för en hållbar utveckling. Då behövs större skatteintäkter än i dag. Vänsterpartiet tar därför steg mot ett skattesystem byggt på principen skatt efter bärkraft.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 3 är en del av vårt budgetalternativ som en helhet. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Enligt Skatteverkets beräkningar går staten miste om ca 133 miljarder kronor i uteblivna skatteinkomster i det s.k. skattefelet varje år. För att komma till rätta med problemen krävs tydlig lagstiftning och en rad åtgärder som ger myndigheter större befogenheter. Enligt Skatteverkets interna mål ska skattefelet halveras till 2014. Även om Skatteverket enligt årsredovisningen för 2010 bedömer att skattefelet minskat något återstår mycket arbete.

Vänsterpartiet har en rad förslag på det här området som utvecklas mer i motion 2011/12:Sk399.

Mot bakgrund av detta förslår vi att anslaget till Skatteverket ökas med 100 miljoner kronor årligen 2012–2014.

I finanskrisens spår 2008–2009 har arbetslösheten slagit mot ekonomiskt svaga grupper. I dag är ca 400 000 människor överskuldssatta enligt Kronofogdemyndigheten. Uppskattningar visar att överskuldssättningen kostar samhället 30–50 miljarder kronor per år. Kronofogden har utarbetat ett 5-punktsprogram för att kraftfullt kunna förebygga och motverka överskuldssättning. Kronofogden har också påbörjat en försöksverksamhet i form av en jourtelefon i kampen mot den grova organiserade brottsligheten. Genom denna jourtelefon kan andra myndigheter nå kronofogden utanför kontorstid. Därigenom har avsevärda belopp kunnat utmätas från brottslig verksamhet. Extra medel behövs för att permanenta denna verksamhet.

Genom en systematisk genomgång av gäldenärer i kronofogdens register skulle ett stort antal gäldenärer med kopplingar till grov organiserad brottslighet kunna identifieras. Ett annat område som behöver stärkas är samverkan med Åklagarmyndigheten i samband med kvarstader. Riksrevisionen har i en rapport pekat på den potential som finns att inom ramen för kvarstadshanteringen komma åt vinning av brott. Vänsterpartiet vill stödja detta viktiga arbete genom att öka anslaget med 5 miljoner kronor per år.

Sammantaget vill vi utöka Kronofogdemyndighetens anslag med 30 miljoner kronor.